

Ülemised hingamisteed soojendavad, puhastavad ja niisutavad sissehingatavat õhku. Trahheostoomi puhul on need mehhanismid häiritud – sissehingatav õhk on jahedam, kuivem ja puhastamata, seetõttu suureneb ka toodetud sekreedi hulk nii suus kui ka hingetorus. Üleliigne sekreet tuleb kas välja kõhida või muul moel puhastada, et piisavalt hingata ning vältida põletike teket hingamisteedes.

Trahheostoom on hingamisteede hingetoru ehk trahhea ülaossa loodud hingamisava, mille lahtihoidmiseks on vajalik trahheakanüül.

TRAHHEAKANÜÜLI HOOLDAMINE

Trahheakanüül asetseb pidevalt hingetorus ehk trahheas. Seda vahetab arst või selleks välja õppinud õde. Soovitame kanüüli vahetada iga 5 nädala tagant.

Tarvikud

Trahhea kanüül koos sisemise kanüüliga

Sisemised kanüülid

Hari sisemise kanüüli puhastamiseks

Puhastamine

Puhastamisvajadusest annavad märku:

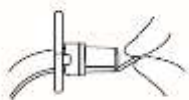
- häälekas/ lõrinal hingamine;
- hingamisraskus;
- hapnikusisalduse langus;
- muutunud nahavärv;
- isiklik soov.

NB! Enne puhastusprotseduure peske kindlasti käed.

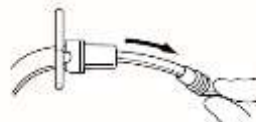
Aspireerimiseks/ puhastamiseks tõmmake sisemine kanüül välja:

- võtke sõrmedega välimisest rõngast kinni, hoidke teise käega kanüüli paigal ning tõmmake sisemine kanüül välja;
- võtke uus puhas ja kuiv sisemine kanüül ning lükake sisse, kuni kuulete klõpsatust. Klõpsatus annab märku, et kanüül kinnitus trahhea kanüüli külge;
- puhastage sisemine kanüül sooja vee ja harjaga, laske ära kuivada ning hoidke puhtas kohas kuni järgmise vahetamiseni.

Sisemise kanüüli eemaldamine

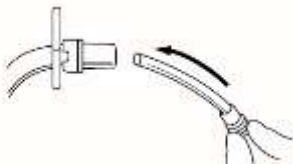

Võtke sõrmedega välimisest rõngast kinni, hoides teise käega trahheakanüüli paigal

Eemaldage sisemine kanüül

Sisemine kanüüli tagasi panemine

Hoidke sisemist kanüüli nii, nagu joonisel näidatud ja sisestage see õrnalt trahheakanüüli

Lükake sisemine kanüül sisse, kuni kuulete klõpsatust

Trahheostoomi ümbruse nahk vajab samuti hoolitsust. Puhastage nahka piiritusevaba desinfitseerimisvahendiga (nt Octenisept) ning tutikutega. Naha punetuse korral määrige Pantenooli, Bepantheni, saialillesalvi vm põletikuvastase kreemiga.

Soovitame osta trahheostoomi plaastreid Askina, mida saate retsepti alusel 90% soodustusega 60 tk/poolaastas.

Trahheakanüüli saab kaelale kinnitada spetsiaalse paela või marlisidemega. Paela või marlisdeme määrdumisel on vajalik nende vahetamine, et vältida stoomiümbruse ja kaelanaha põletikku.

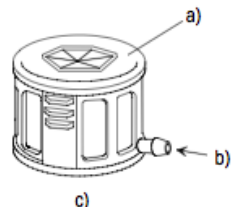
Lisatarvikud

Soovitame igapäevaselt kasutada **kõneklappi** (kõneklapp Portex Orator).

Trahhea ava sulgemine võib tekitada kõha. Kõneklapi ummistuse vältimiseks kõhige enne kõneklapi paigaldamist. Alguses on hääl käre, kuid rääkides muutub hääl selgemaks ja kõne arusaadavamaks. Kõneklapiga söömisel on toidu maitse paremini tuntav. Puhastage kõneklappi tavalise sooja veega. Magamise ajaks võtke kõneklapp kindlasti ära.

Hingamisteede puhtuse ja niiskuse hoidmiseks kasutage **niisutusfiltreid**. Niisutusfiltriga ei saa rääkida, seega sobib see trahhea ette nendel hetkedel, kui olete kõneliselt vähem aktiivne, samuti öösel magades. Niisutusfiltreid Edith Trach saate osta nt Hansa Medicalist Mustamäe tee 46, Tallinn, tel 626 0064. Toote nr REF 557005000 breathing patients

SUUHÜGIEEN

Toidujäägid suus on hea kasvupinnas bakteritele. Hoolitsege suu, keele ja igemete eest, hoidke suu alati niiske ja puhtana. Peske hambaid, igemeid ja keelt eriti pehme hambaharjaga vähemalt kaks korda päevas (hommikul ja õhtul). Kui hari tundub ikka liiga kõva, pehmendage seda kuumas vees. Kasutage floori sisaldavat hambapastat.

Suu niisutamiseks saate apteegist osta Xerostom sarja tooteid: süljeasendusgeel, aerosool, suuvesi või hambapasta.

Loputage suud alkoholivaba suuveega mitu korda päevas. Suuvee võite asendada lahusega: 1 kl vett, 1/4 tl söögisoodat ja 1/8 tl soola.

Kasutatud pildid:

- <http://www.vitalitymedical.com/inner-cannula-for-d-i-c-and-flex-d-i-c-trach-tubes.html>
- http://online.ebos.co.nz/default.cfm?action=displayproduct&product_code=21134467

Koostanud pea- ja kaelakirurgia osakond.

SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla
J. Sütiste tee 19
13419 Tallinn

infotelefon 617 1300
www.regionaalhaigla.ee